

คำวินิจฉัยของ พลโท จุล อติเรก ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๗ - ๓๘/๒๕๕๕

วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘

ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของเจ้าหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) ซึ่งเป็นผู้ร้อง
จำนวน ๓ คำร้อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓
มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่

คำร้องที่หนึ่ง ศาลล้มละลายกลางได้ส่งคำโต้แย้งของเจ้าหนี้คือนางเพ็ญพร งามไพโรจน์พิบูลย์
ซึ่งเป็นผู้ร้องและเป็นเจ้าหนี้รายที่ ๒๘๖ ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ ๖๕๘/๒๕๕๓
ระหว่างบริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ผู้ร้องขอ บริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ลูกหนี้
เนื่องจากลูกหนี้ซึ่งประกอบธุรกิจมีหนี้สินล้นพ้นตัวเพราะมีสินทรัพย์ไม่พอกับหนี้สิน โดยลูกหนี้ได้ยื่น
คำร้องขอฟื้นฟูกิจการของบริษัทต่อศาลล้มละลายกลางเพื่อดำเนินการต่อไป

ผู้ร้อง ได้ยื่นคำร้องคัดค้านแผนและโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓
มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐
และมาตรา ๔๘ เนื่องจากพระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ ในส่วนของการฟื้นฟูกิจการมีการตราขึ้นบังคับใช้
ภายหลังรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันบังคับใช้แล้ว และมาตรา ๕๐/๕๖ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เพราะถ้าเจ้าหนี้
รายใดหรือกลุ่มใดมีมูลหนี้จำนวนมากพอ มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีอำนาจต่อรองก็สามารถ
ลงมติยอมรับแผนหรือไม่ก็ได้ ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมและไม่เสมอภาคกันในการลงมติ และเปิด
ช่องว่างของกฎหมายให้เลือกปฏิบัติได้ ขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม และมาตรา ๕๐/๕๘
เป็นการจำกัดอำนาจของศาลให้ต้องพิจารณารับแผน หากแผนเข้าเงื่อนไขตามที่พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ
กำหนดอันเป็นการจำกัดดุลยพินิจของศาลที่ไม่อาจจะพิจารณาให้เกิดความเป็นธรรมแก่เจ้าหนี้ส่วนใหญ่
แต่มีมูลหนี้้น้อยกว่าถือว่าเป็นกฎหมายที่ขัดต่อความสงบสุขของประชาชน ศาลต้องเห็นชอบด้วยแผน
เพราะได้ผ่านการลงมติจากเจ้าหนี้ที่มีมูลหนี้มากกว่า กระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้เกี่ยวกับการ
การประชุมเจ้าหนี้ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

บริษัท บิ๊ก ดีเวลลอปเม้นท์ แพลนเนอร์ จำกัด ผู้ทำแผนเห็นว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เพราะเป็นหลักการพื้นฐานในการจัดประเภทของเจ้าหนี้และลำดับการได้รับชำระหนี้ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยกำหนดให้เจ้าหนี้ผู้ทรงบุริมสิทธิได้รับชำระหนี้ก่อนหลังเรียงตามลำดับกันไป การจัดลำดับบุริมสิทธิไว้ในลักษณะเช่นนี้เป็นการจัดความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนกับเอกชนด้วยกัน จึงมิได้มีลักษณะเป็นการที่รัฐเลือกปฏิบัติต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งอันเป็นการขัดต่อหลักความเสมอภาคตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ สำหรับพระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๕๘ เป็นบทบัญญัติที่จำกัดดุลยพินิจของศาลนั้นเป็นข้อกล่าวอ้างที่ปราศจากเหตุผลที่รับฟังได้ เนื่องจากการกำหนดให้ศาลสามารถใช้ดุลยพินิจพิจารณาได้เป็นไปตามหลักเหตุและผลเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่กรณี จึงเป็นกรณีที่ทำได้ตามหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย และหากพิจารณาบทบัญญัติในมาตรา ๕๐/๕๘ ก็จะได้เห็นว่า ได้ให้อำนาจศาลใช้ดุลยพินิจในระดับหนึ่ง ที่จะพิจารณาว่าเมื่อการดำเนินการตามแผนสำเร็จจะทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีที่ศาลพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย ศาลสามารถใช้ดุลยพินิจที่มีอยู่เพื่อคุ้มครองและให้ความเป็นธรรมแก่เจ้าหนี้ทุก ๆ กลุ่มได้อยู่แล้ว

คำร้องที่สอง ศาลล้มละลายกลางได้ส่งคำโต้แย้งของเจ้าหนี้ซึ่งเป็นผู้ร้องและเป็นเจ้าหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ ฟ. ๒๗/๒๕๕๓ ระหว่างบริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด ผู้ร้องขอ บริษัท ไทยบาวเออร์ จำกัด ลูกหนี้ เนื่องจากลูกหนี้ซึ่งประกอบธุรกิจและมีภาระหนี้สินเงินกู้เป็นจำนวนมาก จนกระทั่งมีหนี้สินล้นพ้นตัว เพราะมีสินทรัพย์ไม่พอกับหนี้สินลูกหนี้จึงยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของบริษัท เพื่อที่จะดำเนินธุรกิจต่อไป ผู้ร้องกับพวก รวม ๔ ราย ซึ่งเป็นเจ้าหนี้รายที่ ๓๘ เจ้าหนี้รายที่ ๓๙ เจ้าหนี้รายที่ ๔๗ และเจ้าหนี้รายที่ ๗๕ ได้ยื่นคำร้องคัดค้านแผนและโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย เพราะแผนฟื้นฟูกิจการมีการกำหนดหลักเกณฑ์การชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ทั้งปวงแตกต่างกัน เจ้าหนี้ทางการเงินผู้ไม่มีหลักประกันมีความได้เปรียบในการได้รับชำระหนี้มากกว่าเจ้าหนี้ทางการค้า โดยจะได้รับชำระหนี้ในส่วนของเงินต้นเต็มจำนวน แม้จะเป็นการผ่อนชำระโดยขยายเวลาออกไป ก็ยังมีสิทธิได้รับดอกเบี้ยจากเงินต้นนั้น พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๔๖ ก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมของผู้ทำแผนในลักษณะให้สิทธิประโยชน์แก่เจ้าหนี้กลุ่มอื่นมากกว่าเจ้าหนี้ในกลุ่มการค้า และทำให้เจ้าหนี้ทั้งหลายมีสิทธิไม่เท่าเทียมกัน การที่มาตรา ๕๐/๕๘ บัญญัติให้ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน เมื่อเห็นว่าแผนมีรายการครบถ้วน ข้อเสนอในแผนนั้นปฏิบัติต่อเจ้าหนี้กลุ่มเดียวกันอย่าง

เท่าเทียมกัน ผู้ร้องเห็นว่า เป็นการจำกัดอำนาจในการพิจารณาและใช้ดุลยพินิจของศาล คือศาลต้องมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนถ้าแผนมีรายการครบถ้วน โดยไม่เปิดโอกาสให้ศาลได้ใช้ดุลยพินิจหรือสอบสวนข้อเท็จจริง นอกจากนี้ มาตรา ๕๐/๔๒ ทวิ ยังกำหนดให้มีการแบ่งเจ้าหนี้เป็นกลุ่มเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ทำแผนเลือกปฏิบัติที่จะชำระหนี้ให้กับเจ้าหนี้แต่ละกลุ่มไม่เท่าเทียมกัน

คำร้องที่สาม ศาลล้มละลายกลางได้ส่งคำโต้แย้งของเจ้าหนี้ซึ่งเป็นผู้ร้องและเป็นเจ้าหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) หมายเลขแดงที่ ๕๑๒/๒๕๕๓ ระหว่างบริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ผู้ร้องขอ บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้ เนื่องจากลูกหนี้ซึ่งประกอบธุรกิจประสบปัญหาด้านการเงิน หนี้สินล้นพ้นตัวเพราะมีสินทรัพย์ไม่พอกับหนี้สิน ลูกหนี้จึงยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของบริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ต่อศาลล้มละลายกลาง

ผู้ร้อง คือกองทุนรวมแอมมาแคปปิตอล ฯ เจ้าหนี้รายที่ ๑๔๒ ได้ยื่นคำร้องคัดค้านแผนโต้แย้งว่าพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ โดยมีเหตุผลในสาระสำคัญทำนองเดียวกันกับคำร้องที่หนึ่งและคำร้องที่สอง

ศาลล้มละลายกลางจึงส่งคำร้องของเจ้าหนี้ทั้งสามคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า คำร้องที่เจ้าหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) ทั้งสามคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเป็นอย่างเดียวกัน จึงให้รวมพิจารณาเข้าด้วยกัน

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องทั้งสามหรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นขัดด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย”

พิจารณาคำร้องทั้งสามเป็นกรณีที่เจ้าหนี้ในคดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ) โต้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๔๖ และมาตรา ๕๐/๕๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒ นั้น ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ เห็นว่าคำโต้แย้งดังกล่าวเป็นการโต้แย้งเกี่ยวกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ จึงเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณา

วินิจฉัยคำร้องทั้งสามได้ แต่กรณีบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามคำร้องที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนั้น ปราบกฏว่าศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๓๕ - ๓๖/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ แล้วว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๕๖ และมาตรา ๕๐/๕๗ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๗ โดยที่บัญญัติขึ้นก็เพื่อต้องการแก้ปัญหาการดำเนินธุรกิจให้เกิดความรวดเร็วและเพื่อผลทางเศรษฐกิจของประเทศแม้จะเป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินที่อยู่ในขอบเขตของรัฐธรรมนูญก็ตามแต่ไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิ และไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเพราะเจ้าหน้าที่จัดอยู่ในกลุ่มเดียวกันก็ต้องได้รับการปฏิบัติเท่าเทียมกัน จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๗ เห็นว่าไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยคำร้องทั้งสามนี้ซ้ำอีก

ด้วยเหตุผลดังกล่าวแล้ว จึงให้ยกคำร้องทั้งสามคำร้อง

พลโท จุล อติเรก

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ